

Vyhlásenie etických princípov

*Medzinárodná federácia sociálnych pracovníkov a
Medzinárodná asociácia škôl sociálnej práce*

2. júl 2018

Vyhlásenie etických princípov: sociálna práca

Toto vyhlásenie etických princípov (ďalej len "Vyhlásenie") slúži ako spoločný rámec pre sociálnych pracovníkov, aby pracovali na dosiahnutí najvyšších možných štandardov profesionálnej integrity.

Prijatie tohto Vyhlásenia sociálnymi pracovníkmi – praktikmi, pedagógmi, študentami a výskumníkmi, je našim záväzkom dodržiavať kľúčové hodnoty a princípy profesie sociálna práca uvedené v tomto Vyhlásení.

Množstvo hodnôt a etických princípov je spätých s činnosťou sociálnych pracovníkov. Táto skutočnosť bola uznaná v roku 2014 Medzinárodnou federáciou sociálnych pracovníkov v jej globálnej definícii sociálnej práce, ktorá je viac vrstvová a dáva dôraz na regionálne a národné osobitosti.

Všetky politiky IFSW, vrátane definície sociálnej práce, vyplývajú z týchto etických princípov.

Sociálna práca je profesia založená na praxi a akademická disciplína, ktorá podporuje sociálnu zmenu, sociálny rozvoj, sociálnu súdržnosť, ako aj zmocnenie a oslobodenie ľudí. Princípy sociálnej spravodlivosti, ľudských práv, spoločnej zodpovednosti a rešpektovanie rozmanitosti sú ústredné pre sociálnu prácu. Podopretá teóriami sociálnej práce, spoločenských vied, humanitnými a miestnymi poznatkami, sa sociálna práca zaoberá ľuďmi a štruktúrami, aby podnecovala životné zmeny a zlepšovala blaho.

PRINCÍPY:

1. Uznanie prirodzenej ľudskej dôstojnosti

Sociálni pracovníci uznávajú a rešpektujú prirodzenú dôstojnosť a hodnotu všetkých ľudí v postojoch, slovách a skutkoch. Rešpektujeme všetky osoby, ale spochybňujeme presvedčenia a konania tých osôb, ktoré znehodnocujú alebo stigmatizujú seba alebo iné osoby.

2. Podpora ľudských práv

Sociálni pracovníci prijímajú a podporujú základné a neodcudziteľné práva všetkých ľudí. Sociálna práca je založená na rešpektovaní prirodzenej hodnoty, dôstojnosti všetkých ľudí a individuálnych a sociálnych / občianskych práv, ktoré z toho vyplývajú. Sociálni pracovníci často spolupracujú s ľuďmi pri hľadaní primeranej rovnováhy medzi ľudskými právami, ktoré si vzájomne protirečia.

3. Podpora sociálnej spravodlivosti

Sociálni pracovníci majú povinnosť zapojiť ľudí do presadzovania sociálnej spravodlivosti vo vzťahu k spoločnosti, ako aj vo vzťahu k ľuďom s ktorými pracujú. To znamená:

3.1 Spochybňovanie diskriminácie a inštitucionálneho útlaku

Sociálni pracovníci podporujú sociálnu spravodlivosť vo vzťahu k spoločnosti a ľuďom s ktorými pracujú.

Sociálni pracovníci čelia diskriminácii, ktorá zahŕňa, ale nie je obmedzená, na vek, spôsobilosť, občiansky stav, triedu, kultúru, etnickú príslušnosť, rod, rodovú identitu, jazyk, štátnu príslušnosť (alebo jej nedostatok), názory, pohlavie, iné fyzické charakteristiky, fyzické alebo mentálne schopnosti, politické presvedčenia, chudobu, rasu, vzťahový status, náboženstvo, sex, sexuálnu orientáciu, sociálno-ekonomický stav, duchovné presvedčenie alebo rodinnú štruktúru.

3.2 Rešpektovanie rozmanitosti

Sociálni pracovníci pracujú na posilňovaní inkluzívnych komunít, ktoré rešpektujú etnickú a kultúrnu rozmanitosť spoločností, berúc do úvahy individuálne, rodinné, skupinové a komunitné rozdiely.

3.3 Prístup k spravodlivým zdrojom

Sociálni pracovníci obhajujú a pracujú na prístupe a spravodlivom rozdelení zdrojov a bohatstva.

3.4 Spochybnenie nespravodlivých politík a praktík

Sociálni pracovníci pracujú na tom, aby upozornili svojich zamestnávateľov, zákonodarcov, politikov na situácie, keď politiky a zdroje sú nedostatočné alebo v ktorých politiky a postupy pôsobia opresívne, nespravodlivo alebo škodlivo. Pritom nesmú byť sociálni pracovníci trestaní.

Sociálni pracovníci si musia byť vedomí situácií, ktoré by mohli ohroziť ich vlastné bezpečie a bezpečnosť a musia za takých okolností robiť rozumné rozhodnutia. Sociálni pracovníci nie sú nútení konať, ak by sa tým ohrozili.

3.5 Budovanie solidarity

Sociálni pracovníci aktívne pracujú v komunitách a so svojimi kolegami, v rámci profesie i mimo nej, pri budovaní sietí solidarity smerom k transformačným zmenám, inkluzívnej a zodpovednej spoločnosti.

4. Podpora práva na sebaurčenie

Sociálni pracovníci rešpektujú a presadzujú práva ľudí robiť vlastné voľby a rozhodnutia, za predpokladu, že to neohrozí práva a oprávnené záujmy ostatných.

5. Podpora práva na spoluúčasť

Sociálni pracovníci pracujú na budovaní sebavedomia a schopností ľudí, podporujúc ich plné zapojenie a spoluúčasť vo všetkých aspektoch rozhodovania a konania, ktoré ovplyvňujú ich život.

6. Rešpektovanie dôvernosti a súkromia

6.1 Sociálni pracovníci rešpektujú a pracujú v súlade s ľudskými právami na zachovanie dôvernosti a súkromia, pokiaľ neexistuje riziko seba poškodenia, poškodenia iných osôb alebo nejestvujú zákonné obmedzenia.

6.2 Sociálni pracovníci informujú ľudí s ktorými pracujú o limitoch dôvernosti a súkromia.

7. Zaobchádzanie s ľuďmi ako celostnými osobami

Sociálni pracovníci uznávajú a chápu biologické, psychologické, sociálne a duchovné rozmery života ľudí, zaobchádzajú s nimi ako celostnými osobami. Toto uznanie sa používa pri formulovaní holistických posudzovaní a intervencií s plnou účasťou ľudí, organizácií a spoločenských skupín s ktorými sociálni pracovníci pracujú.

8. Etické využitie technológií a sociálnych médií

8.1 Etické princípy tohto Vyhlásenia sa vzťahujú na všetky kontexty praxe sociálnej práce, vzdelávania a výskumu, či už ide o priamy kontakt tvárou v tvár, alebo využívanie digitálnych technológií a sociálnych médií.

8.2 Sociálni pracovníci musia uznať, že používanie digitálnych technológií a sociálnych médií môže predstavovať hrozbu pre uplatňovanie mnohých etických noriem, vrátane, ale nie výhradne, súkromia a dôvernosti, konfliktov záujmov, kompetencií a dokumentácie. Preto sociálni pracovníci musia získať potrebné vedomosti a zručnosti vzhľadom na ochranu pred neetickými praktikami pri používaní technológie.

9. Profesionálna bezúhonnosť

9.1 Je zodpovednosťou národných asociácií a organizácií rozvíjať a pravidelne aktualizovať svoje vlastné etické kódexy alebo etické usmernenia, aby boli v súlade s týmto Vyhlásením, berúc do úvahy miestne situácie. Je tiež zodpovednosťou národných organizácií informovať sociálnych pracovníkov a školy sociálnej práce o tomto Vyhlásení etických princípov a ich vlastných etických usmerneniach. Sociálni pracovníci by mali konať v súlade so súčasným etickým kódexom alebo smernicami vo svojej krajine.

9.2 Sociálni pracovníci musia mať požadovanú kvalifikáciu, ako aj rozvíjať a udržiavať požadované zručnosti a spôsobilosti na vykonávanie svojej práce.

9.3 Sociálni pracovníci podporujú mier a nenásilie. Sociálni pracovníci môžu pracovať spolu s vojenským personálom na humanitárne účely a pracovať na budovaní a rekonštrukcii mieru. Sociálni pracovníci pôsobiaci vo vojenskom kontexte alebo v kontexte udržiavania mieru musia vždy podporovať dôstojnosť a agendu ľudí ako svoje primárne zameranie. Sociálni pracovníci nesmú dovoliť, aby sa ich vedomosti a zručnosti používali na nehumánne účely, ako je mučenie, vojenské sledovanie, terorizmus alebo konverzná terapia a nemali by používať zbrane v ich profesionálnych alebo osobných schopnostiach proti ľuďom.

9.4 Sociálni pracovníci musia konať bezúhonne. To zahŕňa nezneužívanie ich postavenia moci ani vzťahov dôvery s ľuďmi s ktorými pracujú. Rozpoznávajú hranice medzi osobným a profesionálnym životom a nezneužívajú svoje pozície na osobné, materiálne výhody alebo zisky.

9.5 Sociálni pracovníci si uvedomujú, že poskytovanie a prijímanie malých darčiekov je súčasťou sociálnej práce a kultúrnych skúseností v niektorých kultúrach a krajinách. V takýchto prípadoch by sa to malo uviesť v etickom kódexe krajiny.

9.6 Sociálni pracovníci majú povinnosť podniknúť potrebné kroky k profesionálnej a osobnej starostlivosti o seba na pracovisku, v súkromí a v spoločnosti.

9.7 Sociálni pracovníci uznávajú, že nesú zodpovednosť za svoje konanie ľuďom, s ktorými pracujú, svojim kolegom, zamestnávateľom, profesijným asociáciám, miestnym, národným a medzinárodným zákonom a dohovorom a že tieto zodpovednosti môžu byť v konflikte. Tieto konflikty musia byť reflektované s cieľom minimalizovať škody pre všetky osoby. Rozhodnutia by mali byť vždy podopreté empirickými dôkazmi, praktickou múdrosťou, s prihliadnutím na etické, zákonné a kultúrne hľadiská. Sociálni pracovníci musia byť pripravení byť transparentní pri preukazovaní dôvodov svojich rozhodnutí.

9.8 Sociálni pracovníci a ich zamestnávateľské organizácie pracujú na vytváraní podmienok v prostredí svojho pracoviska a vo svojich krajinách, kde diskutujú, hodnotia a potvrdzujú zásady tohto Vyhlásenia a vlastných národných zákonov. Sociálni pracovníci a ich zamestnávateľské organizácie podporujú a zapájajú sa do diskusie s cieľom uľahčiť etické rozhodnutia.

Dokument „Vyhlásenie etických princípov“ bol schválený na valných zhromaždeniach Medzinárodnej federácie sociálnych pracovníkov a Medzinárodnej asociácie škôl sociálnej práce v Dubline v Írsku v júli 2018.

Pracovný preklad dokumentu: prof. PhDr. ThDr. Andrej Máteľ, PhD.